

ЕКОНОМІКА

УДК 330.31
JEL ID Q19**Державно-приватне партнерство в аграрному секторі:
концептуальні засади розвитку**Усата Н.В.

ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН

 E-mail: u_natasha@ukr.net

Усата Н.В. Державно-приватне партнерство в аграрному секторі: концептуальні засади розвитку. Економіка та управління АПК. 2023. № 2. С. 65–72.

Usata N. Public-private partnership in the agrarian sector: conceptual framework for development. AIC Economics and Management. 2023. № 2. PP. 65–72.

Рукопис отримано: 25.09.2023 р.
Прийнято: 02.10.2023 р.
Затверджено до друку: 23.11.2023 р.

doi: 10.33245/2310-9262-2023-185-2-65-72

У статті розглянуто концептуальні засади розвитку державно-приватного партнерства (ДПП) в аграрному секторі економіки України. Обґрунтована необхідність переорієнтації моделі розвитку сільського господарства на засади більш глибокої взаємодії між державою та бізнесом, одним з ключових механізмів забезпечення чого є ДПП, що здійснюється на договірній основі для реалізації загальної мети при об'єднанні ресурсів з метою отримання певних вигод для кожного учасника.

Метою дослідження є розробка концептуальних засад розвитку ДПП в аграрному секторі економіки України.

Проведене дослідження свідчить про низький рівень реалізації проектів ДПП (18 проектів із 193, або 9,3 %) та досить повільний його розвиток в економіці нашої країни, здебільшого, через перепони законодавчого характеру.

Обґрунтовано, що в нинішніх умовах питання розвитку партнерства є надзвичайно актуальним, оскільки для реалізації масштабних проектів в умовах воєнного часу бюджетних коштів недостатньо. Тому залучення приватних партнерів та використання механізмів побудови довгострокових відносин з ними є вкрай необхідним.

Автором наголошено на потребі в реальних змінах у сфері реалізації інвестиційних проектів ДПП у сільському господарстві, уточненні інструментів забезпечення його розвитку та їх адаптації до галузевої проблематики, що вимагає розроблення Концепції розвитку державно-приватного партнерства в аграрному секторі економіки України.

У дослідженні аргументовано необхідність розроблення єдиного підходу до розвитку ДПП, визначення пріоритетних сфер застосування такого партнерства та особливостей його використання при вирішенні завдань розвитку АПК. Визначено основні чинники, що стримують розвиток такої співпраці та обґрунтовано основні завдання Концепції розвитку державно-приватного партнерства в аграрному секторі економіки України.

Доведено, що вдосконалення процедур ДПП сприятиме розширенню сфер його застосування, доступності, швидкості та масштабності проектів, а також адаптації такого механізму інвестиційного забезпечення до умов воєнного/повоєнного часу.

У статті узагальнено основні шляхи активізації ДПП, як механізму залучення інвестицій у відбудову та розвиток аграрного сектору економіки України. Виконання зазначених завдань сприятиме пошуківленню використання ДПП у вирішенні проблем розвитку агропромислового виробництва, розробці інституційних засад його реалізації в Україні, зокрема, ухваленню стратегічних напрямів цього розвитку на найближчу та віддалену перспективу.

Ключові слова: держава, концепція, приватний партнер, державно-приватне партнерство, аграрний сектор, проекти ДПП, інвестиційні ресурси, розвиток.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Успішний розвиток будь-якого елементу економічної та господарської системи України може бути забезпечений за умови консолідації суспільних сил та гнучкої взаємодії між ними при вирішенні завдань розвитку. Зазначене певною мірою стосується питань розвитку агропромислового виробництва, оскільки його суб'єкти здебільшого включені у виконання завдання забезпечення продовольчої безпеки країни. Ефективне вирішення проблемних питань потребує пошуку гнучких суспільних механізмів управління через поєднання ініціатив бізнесу з можливостями держави.

В умовах повномасштабної війни, яку розпочала росія проти України, важливого значення набуває питання стратегічного бачення відновлення та розвитку економіки України, особлива увага при цьому відводиться залученню додаткових інвестицій за допомогою механізму ДПП.

При побудові таких партнерських відносин між державою та бізнесом відкриваються нові можливості для обох учасників угоди, зростають шанси на успіх при реалізації масштабних проєктів післявоєнного відновлення та розвитку аграрного сектора. Участь приватного партнера дає можливість державі отримати фінансові ресурси для реалізації інвестиційних проєктів, а також складні управлінські, організаційні, виробничі технології та досвід бізнесу. Своєю чергою, залучаючи власні кошти та сучасні технології, бізнес розраховує отримати підтримку від держави для реалізації проєктів ДПП, доступ до певних ресурсів та формування сприятливого інвестиційного середовища.

Питанню теоретико-методологічних засад розвитку ДПП значна увага приділялася у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: С. Осборна [1], П. Фалконера, К. Маклофліна [2], Н. Уайда [3], Н. Резніка [4], Р. Хусайнова [5], І. Брайловського [6], В. Крилова [7], І. Косач [8], В. Круглова [9], В. Онегіної, Л. Батюк [10], А. Кредисова, А. Білоуса [11], О. Радченко [12], В. Дергачової, К. Кузнєцової [13], П. Юхименко [14], І. Запатріної, Т. Лебеди [15], М. Воробійової [16] тощо.

Однак, незважаючи на значну кількість наукових досліджень у сфері ДПП, нерозкритими залишаються питання щодо концептуальних засад розвитку ДПП в аграрному секторі економіки України у военний та післявоєнний періоди та потребують поглибленого вивчення.

Мета дослідження. Метою проведеного дослідження є розробка концептуальних засад розвитку ДПП в аграрному секторі економіки України.

Матеріал і методи дослідження. Теоретична та методологічна основа проведеного дослідження базується на сукупності фундаментальних знань, теорій та результатів міждисциплінарних та прикладних досліджень з розвитку ДПП. У процесі підготовки статті було використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема: монографічний – при вивченні літературних джерел, законодавчих та інших підзаконних актів; аналізу та синтезу – для узагальнення зарубіжного та вітчизняного досвіду ДПП, вивчення сучасних підходів до вирішення проблем розвитку ДПП в АПК; системного узагальнення – для розроблення концептуальної моделі активізації ДПП та формулювання висновків тощо.

Інформаційно-довідковою базою проведеного дослідження стали наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених та фахівців з питань розвитку ДПП, законодавчі та підзаконні акти України, аналітичні матеріали Міністерства економіки України, періодичні видання, ресурси глобальної мережі «Internet» тощо.

Результати дослідження та обговорення. В умовах воєнного стану зростає роль держави щодо необхідності спрямування векторів на фінансову підтримку малих і середніх сільськогосподарських товаровиробників, як основи функціонування аграрного сектора економіки, що показали здатність гнучко підлаштовуватись під вимоги часу, забезпечуючи при цьому продовольчу безпеку на національному і світовому рівні.

Для економіки України аграрний сектор є одним із системоутворювальних через нарощення експортного потенціалу держави. Саме тому питання його подальшого сталого розвитку є надзвичайно актуальним в контексті наявних проблем та викликів сьогодення.

Потреби розвитку вітчизняного агропромислового виробництва вимагають уточнення інструментів його забезпечення та їх адаптації до галузевої та територіальної проблематики, зокрема за рахунок збалансування зусиль державних і приватних партнерів при формуванні та реалізації проєктів ДПП.

З огляду на це, вирішення питань формування та реалізації проєктів ДПП та поглиблення їх наукового супроводу є надзвичайно актуальним завданням, яке стоїть перед аграрною наукою і потребує підтримки та реалізації на рівні загальнодержавної політики. Використання механізму ДПП буде сприяти створенню передумов для розвитку агропромислового виробництва на засадах сталості. Це пов'язано із впровадженням комплексу відповідних заходів на загальнодержавному, регіональному та

місцевому рівнях щодо особливостей формування та реалізації проєктів ДПП при створенні (будівництві) нових або модернізації (реконструкції) існуючих об'єктів та (або) управлінні (експлуатації) такими об'єктами.

До того ж, важливою передумовою реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу є приведення системи нормативно-правових документів та порядку організації господарських процесів у відповідність із європейськими правилами і нормами.

Першочерговим завданням у нинішніх умовах є розроблення єдиного підходу до розвитку ДПП, визначення пріоритетних сфер застосування такого партнерства та особливостей його використання при вирішенні завдань розвитку аграрного сектору економіки України.

Зважаючи на необхідність реальних зрушень у сфері реалізації інвестиційних проєктів ДПП на національному та місцевому рівнях, вбачається необхідним розроблення Концепції розвитку державно-приватного партнерства в аграрному секторі економіки України (рис.1).

Концепція формуватиме методологію розвитку ДПП в аграрному секторі економіки України з урахуванням Цілей Сталого Розвитку ООН, адаптованих до вітчизняних умов «Цілей Сталого Розвитку: Україна» (Національна доповідь, 2017р.), положень «Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр.» (2020 р.) та інших програмних документів.

В умовах лібералізації світогосподарських зв'язків відбувається суттєве посилення тиску конкуренції на вітчизняних суб'єктів господарювання від міжнародних суб'єктів бізнесу, згідно з чим для довгострокового функціонування на ринку важливою є модернізація господарських процесів, посилення інституційного забезпечення ринкового трансформування всіх економічних процесів за ланками господарського механізму та відпрацювання механізмів дотримання взятих зобов'язань як з боку держави, так і з боку приватних партнерів.

Використання ДПП в АПК України спостерігається у поодиноких випадках, зокрема, щодо експлуатації потужностей морських портів для сільськогосподарської продукції (зберігання, перевалка, транспортування), сільський туризм, забезпечення функціонування зрошувальних/осушувальних систем та в житлово-комунальному господарстві сільських населених пунктів, що потребує розширення напрямів використання цього механізму для вирішення нагальних проблем в умовах воєнного часу.

Так, за даними центральних та місцевих органів виконавчої влади в Україні, за станом на 01.01.2023, на умовах ДПП укладено 193 договори, з яких реалізується 18 (9 – концесійних, 5 – договорів про спільну діяльність, 4 – інші), 162 договори не реалізується (116 – не виконуються, 46 – розірвані/закінчився термін дії), 13 призупинені у зв'язку зі збройною агресією російської федерації [17].

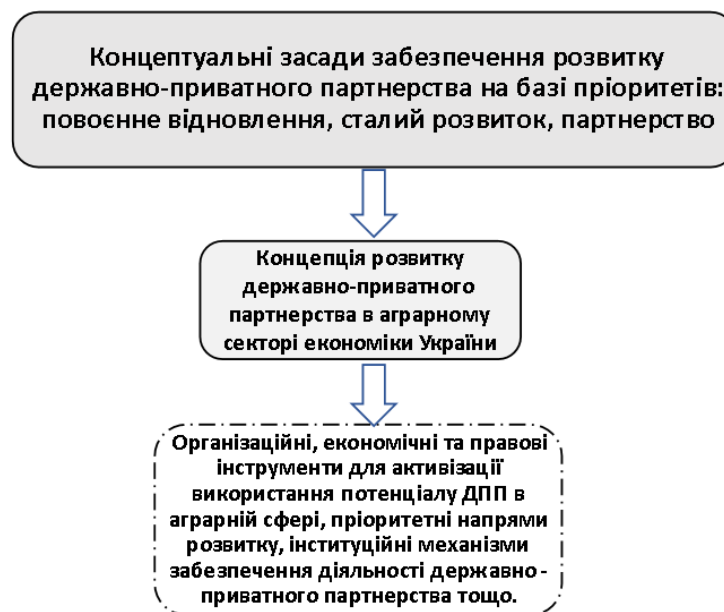

Рис.1. Концептуальні засади розвитку державно-приватного партнерства в аграрному секторі

Джерело: розроблено автором.

Проведені нами дослідження свідчать про низький рівень реалізації проєктів ДПП (18 із 193, або 9,3 %) та досить повільний його розвиток в економіці країни, здебільшого, через перепони законодавчого характеру.

Однак, в нинішніх умовах питання розвитку партнерства є надзвичайно актуальним, оскільки для реалізації масштабних проєктів в умовах воєнного часу бюджетних коштів недостатньо. Україна зіткнулася з необхідністю відновлення постраждалих внаслідок військових дій виробничих та інфраструктурних об'єктів, зокрема у вітчизняному аграрному секторі. Тому залучення приватних партнерів та використання механізмів побудови довгострокових відносин з ними є вкрай необхідним.

Встановлено, що використання практики ДПП в Україні стримується недостатнім розвитком інституційного середовища, в якому приватному партнеру доводиться реалізовувати проєкти ДПП. До проблем системного характеру також належать:

- труднощі з отриманням дозвільних документів та погоджень, що необхідні для реалізації проєктів ДПП;
- складність у переоформленні на приватного партнера права користування земельною ділянкою, на якій розташований об'єкт ДПП;
- політична нестабільність та недовіра приватного сектору до держави щодо виконання нею своїх зобов'язань;
- різниця у цілях держави та бізнесу при реалізації проєктів;
- складність і довготривалість процедури укладення договору;
- наявність корупційних проявів в органах влади;
- складність практичної реалізації гарантій, що надаються державним партнером для реалізації проєкту ДПП;
- високі витрати на участь у конкурсах;
- відсутність необхідного досвіду та навиків для реалізації проєктів ДПП тощо [10; 16].

Метою Концепції має бути обґрунтування економічних, правових та організаційних механізмів для активізації використання потенціалу ДПП у вирішенні проблем розвитку агропромислового виробництва.

Основними завданнями Концепції є:

- створення умов для розвитку ДПП в аграрному секторі економіки;
- удосконалення нормативно-правового регулювання ДПП;
- розвиток нових моделей та механізмів залучення приватного сектору в аграрну сферу;
- поширення позитивного досвіду застосування механізмів ДПП у аграрному секторі;

- визначення основних принципів та особливостей запровадження механізмів державно-приватного партнерства в галузі;

- визначення напрямів поліпшення ефективності взаємодії держави та приватного сектору щодо ініціювання та реалізації проєктів ДПП тощо.

Розв'язання зазначених проблем має здійснюватися з орієнтацією на кращу європейську і світову практику, у тому числі, враховуючи сучасні кризові тенденції у галузі, шляхом:

- визначення пріоритетних сфер застосування державно-приватного партнерства та особливостей його використання з урахуванням наявності:
  - соціально-економічного потенціалу у відповідній сфері;
  - суспільної значущості проєкту;
  - методичного та організаційного забезпечення державно-приватного партнерства;
  - кваліфікованих кадрів і досвіду залучення приватного сектору до реалізації інвестиційних проєктів;
  - прозорості та відносної простоти реалізації пілотних проєктів;
  - поліпшення інвестиційного клімату і підприємницького середовища у контексті розвитку ДПП;
  - посилення функцій органів місцевого самоврядування у сфері ДПП;
  - удосконалення механізмів фінансування проєктів ДПП;
  - усунення суперечностей та вад нормативно-правової бази ДПП та формування сприятливого середовища для ведення бізнесу;
  - оптимізації механізмів ДПП через суттєве спрощення існуючої процедури оформлення та впровадження, а отже і скорочення часу на підготовку та запуск проєктів ДПП;
  - удосконалення співпраці органів державної (місцевої) влади з інститутами громадянського суспільства щодо реалізації проєктів ДПП тощо [18].

Розширення потенціалу ДПП у відновленні та розвитку сільського господарства потребує усунення ряду перешкод законодавчого та інституційного характеру для формування сприятливого середовища ведення бізнесу. Ключовим завданням цієї реформи має бути оптимізація механізму ДПП через суттєве спрощення існуючої процедури, а, отже, і скорочення часу на підготовку та запуск проєктів ДПП. Вдосконалення процедур ДПП сприятиме розширенню сфер його застосування, доступності, швидкості та масштабності проєктів, а також адаптації такого механізму інвестиційного забезпечення до умов воєнного/

повоєнного часу. Важливими напрямами реалізації проєктів ДПП в агропромисловому виробництві можуть бути, зокрема, такі: відбудова та розвиток пошкодженої або знищеної внаслідок бойових дій інфраструктури; впровадження енергозберігаючих технологій; розвиток інфраструктури аграрного ринку; будівництво, експлуатація та управління іригаційними системами; впровадження та експлуатація систем внесення добрив та відновлення родючості ґрунтів; будівництво овоче- та зернохосвищ, переробних та складських потужностей; будівництво, експлуатація та управління об'єктами транспортної та логістичної інфраструктур; будівництво тепличного господарства, у т. ч. на основі теплогенераційних потужностей; висадка плодово-ягідних садів, виноградників, будівництво ферм для риборозведення тощо.

У перспективі передбачається діджиталізація процедур взаємодії суб'єктів ДПП: вибір та затвердження проєктів ДПП здійснюватиметься через електронну систему закупівель, що сприятиме спрощенню цього процесу та зменшенню корупційних проявів. У кінцевому рахунку реформування сфери ДПП, із врахуванням кращих світових практик, забезпечить формування сприятливих умов для розвитку інвестиційного середовища в умовах війни.

Важливим для розширення ДПП є законодавчо-нормативне закріплення стратегічних орієнтирів розвитку аграрного сектора економіки, як це робиться у провідних зарубіжних країнах. До того ж, строк дії чинної «Стратегії розвитку аграрного сектора економіки на період до 2020 року», яка визначала реалізацію інвестиційних проєктів на засадах ДПП в аграрній сфері, як пріоритетний напрям досягнення стратегічних цілей, уже закінчився. Неприйнятною залишається Державна цільова програма, згідно з положеннями «Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектора економіки на період до 2022 року (2015 р.)», що дозволить забезпечити відродження та перехід українського аграрного сектору до довгострокового динамічного підйому. На сьогодні такий важливий документ також відсутній.

З метою активізації ДПП як механізму залучення інвестиційних ресурсів у аграрний сектор України слід:

- посилити роботу щодо популяризації механізму ДПП у регіонах та створити координаційні центри з метою проведення моніторингу реалізації таких проєктів;
- сформувати базу даних проєктів для потенційного залучення приватних інвесторів;

- стимулювати залучення до аграрної галузі приватних інвестицій;

- здійснювати надання консультаційної та інформаційної підтримки ініціаторам проєктів на регіональному та місцевому рівнях під час підготовки ними пропозицій щодо здійснення ДПП;

- розробляти та здійснювати заходи, спрямовані на підтримку запровадження механізму ДПП в галузі, а також на поширення успішного досвіду застосування такого механізму в регіоні;

- організовувати та проводити тренінги, навчальні та інші заходи для представників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань ДПП;

- забезпечувати поступовий перехід на онлайн-процедури, що значно спростить участь потенційних інвесторів у конкурсних процедурах тощо [19; 20].

Виконання зазначених завдань сприятиме активізації використання ДПП у вирішенні проблем розвитку агропромислового виробництва, розробці інституційних засад його реалізації в Україні, зокрема ухваленню стратегічних напрямів цього розвитку на найближчу та віддалену перспективи.

Висновки. Проведені нами дослідження показують необхідність в реальних змінах у сфері реалізації інвестиційних проєктів ДПП у сільському господарстві, уточненні інструментів забезпечення його розвитку та адаптації до галузевої проблематики, що вимагає розроблення Концепції розвитку державно-приватного партнерства в аграрному секторі економіки України. Розроблення єдиного підходу до розвитку ДПП, визначення пріоритетних сфер застосування такого партнерства та особливостей його використання при вирішенні завдань розвитку АПК є особливо важливим у нинішніх умовах.

Вдосконалення процедур ДПП сприятиме розширенню сфер його застосування, доступності, швидкості та масштабності проєктів, а також адаптації такого механізму інвестиційного забезпечення до умов воєнного/повоєнного часу.

Прийняття і реалізація Концепції забезпечить активізацію державно-приватного партнерства, як механізму залучення інвестицій в аграрний сектор, удосконалення організаційного механізму управління розвитком ДПП, а також можливість здійснення великих інвестиційних проєктів у аграрній сфері.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Osborne S. P. Public-Private Partnerships: Rethinking the Boundary between Public and Private Law. Routledge. London, 2000.

2. Falconer Peter K., Kathleen McLaughlin. Public-private Partnerships and the «New Labour» Government in Britain». In: Osborne, S.P. (Ed.), Public-Private Partnerships: Theory and Practice in an International Perspective. Routledge Advances in Management and Business Studies, 2000.

3. Нед Уайт. Можливості для ДПП у сільському господарстві в Україні. URL: <http://ppp-ukraine.org/wpcontent/uploads/2014/01/1.-Ned-White-Opportunities-for-Agr.-PPPs-in-Ukraineukr.pdf>.

4. Reznik N. et al. Development of Public-Private Partnerships in The Agrarian Sector of Ukraine: Digitalization as a Priority. International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). 2019. № 8 (3). P. 275–281.

5. Хусайнов Р. Моделі державно-приватного партнерства: закордонний досвід та перспективи для України. *Науковий вісник ОНЕУ*. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2015/224/pdf/177-192.pdf>.

6. Брайловський І. А. Державно-приватне партнерство: методологія, теорія, механізми розвитку: автореф. дис. д-ра екон. наук: 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки». Харків, 2015. 42 с.

7. Крилов В. Д. Концептуальні основи державно-приватного партнерства. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління. 2022. № 4. С.15-19. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-4-03-03>.

8. Косач І. А. Концептуальні засади розробки стратегії розвитку державно-приватного партнерства в АПК України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2018. № 1 (13). С. 24-31. DOI: 10.25140/2411-5215-2018-11913)-24-31.

9. Круглов В. В. Розвиток державно-приватного партнерства в Україні: механізми державного регулювання: монографія. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ Магістр, 2019. 252 с.

10. Онєгіна В. М., Батюк Л. А. Державно-приватне партнерство та розвиток сільських територій в Україні. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2017. № 2. С. 64-71.

11. Кредісов А. І., Білоус А. О. Державно-приватне партнерство: світовий досвід та його використання в Україні. *Економіка України*. 2016. № 2. С. 4–15.

12. Радченко О. П. Проблеми та тенденції використання державно-приватного партнерства в АПК в умовах глобалізації. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 6 (17). С. 53–56. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-6-10>.

13. Дергачова В. В., Кузнецова К. О. Державно-приватне партнерство як інституціональний інструмент інвестування економіки країни. *Бізнесінформ*. 2018. № 1. С.111–116.

14. Юхименко П. І. та ін. за заг. ред. д.е.н., професора О. А. Шуст. Державно-підприємницьке

партнерство в умовах формування інституціонального порядку децентралізації: монографія. Біла Церква, БНАУ, 2022. 464 с.

15. Запатріна І. В., Лебеда Т. Б. Державно-приватне партнерство як фактор економічного зростання та проблеми його розвитку в Україні. *Економіст*. 2011. № 3. С. 52–58.

16. Воробйова М. О. Державно-приватне партнерство в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 20. Частина 1. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_20/1/11.pdf.

17. Стан здійснення ДПП в Україні. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (дата звернення 20.06.2023 р.).

18. Усата Н. В. Ключові позиції концепції розвитку державно-приватного партнерства в аграрному секторі. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 2. м. Полтава, 30 – 31 березня 2023 р. Полтава, 2023. 865 с. С. 525-526.

19. Деякі питання діяльності агенції регіонального розвитку: Постанова КМУ від 21 жовт. 2022 р. №1203. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/deiaki-pytannia-diialnosti-ahentsii-reh-1203>.

20. Усата Н. В. Основні шляхи активізації державно-приватного партнерства в аграрній сфері// *Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу*: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 1: Біоекономіка і соціальні виклики у формуванні продовольчої безпеки та якості життя (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С.343-345.

REFERENCES

1. Osborne, S. P. (2000). Public-Private Partnerships: Rethinking the Boundary between Public and Private Law, Routledge, London, UK.

2. Falconer, P. and McLaughlin, K. (2000), Public-private Partnerships and the «New Labour» Government in Britain., Osborne, London, UK.

3. Ned Uajt. Mozhlyvosti dlja DPP u sil's'komu gospodarstvi v Ukraini [Opportunities for PPP in agriculture in Ukraine]. Available at: <http://pppukraine.org/wpcontent/uploads/2014/01/1.-Ned-WhiteOpportunities-for-Agr.-PPPs-in-Ukraineukr.pdf>.

4. Reznik, N. et al. (2019). Development of Public-Private Partnerships in The Agrarian Sector of Ukraine: Digitalization as a Priority. International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE), 8(3), 275–281 [in English].

5. Khusainov, R. (2015) «Models of public-private partnership: foreign experience and prospects for Ukraine». *Naukovyi visnyk ONEU*. Available at: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2015/224/pdf/177-192.pdf>.

6. Braylovskiy, I. A. (2015). «Derzhavno-pryvatne partnerstvo: metodolohiia, teoriia, mekhanizmy rozvytu

ku», Doctor of Economic Sciences. Thesis, Economic theory and history of economic thought, Donetsk National University, Donetsk, Ukraine.

7. Krylov, V. D. (2022), «Conceptual foundations of public-private partnership», *Problemy suchasnykh transformatsii*, vol. 4, pp.15-19.

8. Kosach, I. A. (2018), «Conceptual bases of elaboration of the strategy of development of public-private partnership in agrarian and industrial complex of Ukraine», *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, vol. 1 (13), pp.24-31.

9. Kruhlov, V. V. (2019), Rozvytok derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini: mekhanizmy derzhavnogo rehulyuvannya [Development of public-private partnership in Ukraine: mechanisms of state regulation], Vyd-vo KharRI NADU Mahistr, Kharkiv, Ukraine.

10. Onehina, V. M. and Batiuk, L. A. (2017), «Public-private partnership and development of rural areas of Ukraine», *Aktualni problemy innovatsiinoi ekonomiky*, vol. 2, pp. 64-71.

11. Kredisov, A. I. and Bilous, A. O. (2016), «Public-private partnership: world experience and its use in Ukraine», *Ekonomika Ukrainy*, vol. 2, pp. 4-15.

12. Radchenko, O. P. (2019), «Problems and trends in the use of public-private partnership in agriculture in the conditions of globalization», *Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk*, vol. 6 (17), pp. 53–56.

13. Derhachova, V. V. and Kuznietsova, K. O. (2018), «Public-private partnership as institutional tool for investing in the country's economy», *Biznesinform*, vol. 1, pp. 111-116.

14. Yukhymenko, P. I. and etc. (2022), Derzhavno-pidpryemnytske partnerstvo v umovakh formuvannya instytutsionalnogo porjadku detsentralizatsiyi [State-business partnership in the conditions of formation of the institutional order of decentralization], BNAU, Bila Tserkva. Ukraine.

15. Zapatrina, I. V., and Lebeda, T. B. (2011), «Public-private partnership as a factor of economic growth and problems of its development in Ukraine», *Ekonomist*, vol. 3, pp. 52–58.

16. Vorobiova, M. O. (2016), «Public-private partnership in Ukraine: current state and prospects of development», *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu*, vol. 20, (part 1), pp. 145-153.

17. TheofficialsiteofMinisterstvoekonomikyUkrainy (2023), «State of accomplishment of PPP in Ukraine». Available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9fc90c5e-2f7b-44b2-8bf1-1ffb7ee1be26&title=StanZdiisnenniaDppVUkraini> (Accessed 20 June 2023).

18. Usata, N. V. (2023), «Key positions of the concept of public-private partnership development in the agricultural sector», *Materialy VI Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii* [Materials of the VI All-Ukrainian Scientific and Practical Conference], Aktualni problemy ta perspektyvy rozvytku obliku, analizu ta kontroliu v sotsialno-orientovani systemi upravlinnia pidpryemstvom [Actual problems and prospects for the development of accounting, analysis and control in a socially-oriented enterprise management system], Poltava, Ukraine, pp. 525-526.

19. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), «Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Some issues of the activities of regional development agencies». Available at: <https://www.kmu.gov.ua/nps/deiaki-pytannia-diialnosti-ahentsii-reh-1203> (Accessed 27 May 2023).

20. Usata, N. V. (2023), «The main ways of activating the public-private sector partnerships in the agricultural sector», *Materialy Mizhn. nauk.-prakt. konf., sekciiia 1: Bioekonomika i sotsialni vykyky u formuvanni prodovolchoi bezpeky ta yakosti zhyttia* [Mat. International science and practice conference, section 1: Bioeconomy and social challenges in the formation of food security and quality of life], Prodovolcha ta ekolohichna bezpeka v umovakh viiny ta povoiennoi vidbudovy: vykyky dlia Ukrainy ta svitu [Food and environmental security in the conditions of war and post-war reconstruction: challenges for Ukraine and the world], Kyiv, Ukraine, pp. 343-345.

Public-private partnership in the agrarian sector: conceptual framework for development

Usata N.

The article deals with the conceptual framework for the development of public-private partnership (PPP) in the agricultural sector of Ukraine. The author substantiates the need to reorient the model of agricultural development to the principles of deeper interaction between the State and business, one of the key mechanisms for ensuring which is PPP, which is carried out on a contractual basis to achieve a common goal by combining resources to obtain certain benefits for each participant.

The purpose of the study is to develop a conceptual framework for the development of PPPs in the agricultural sector of Ukraine.

The study shows a low level of implementation of PPP projects (18 projects out of 193, or 9,3 %) and its rather slow development in our country's economy, mainly due to legislative obstacles.

It is substantiated that in the current conditions the issue of partnership development is extremely relevant, since budgetary funds are not enough to implement large-scale projects in wartime. Therefore, involvement of private partners and the use of mechanisms for building long-term relationships with them is essential.

The author emphasizes the need for real changes in the implementation of PPP investment projects in agriculture, clarification of the tools for ensuring its development and their adaptation to sectoral issues, which requires the development of a Concept for the Development of Public-Private Partnership in the Agricultural Sector of Ukraine.

The study argues that it is necessary to develop a unified approach to the development of PPPs, to determine the priority areas of application of such partnerships and the specifics of its use in solving the problems of agricultural development. The main factors hindering the development of such cooperation are identified and the main objectives of the Concept for the Development of Public-Private Partnership in the Agricultural Sector of Ukraine are substantiated.

It is proved that improvement of PPP procedures will help to expand the scope of its application, accessibility, speed and scale of projects, as well as adaptation of such an investment support mechanism to the conditions of wartime/peace time.

The article summarizes the main ways of activating PPPs as a mechanism for attracting investment in the reconstruction and development of the agricultural sector of Ukraine's economy. The fulfillment of these

tasks will contribute to the revitalization of the use of PPPs in solving the problems of agricultural production development, development of the institutional framework for its implementation in Ukraine, in particular, the adoption of strategic directions for this development in the short and long term.

Key words: state, concept, private partner, public-private partnership, agricultural sector, PPP projects, investment resources, development.

Copyright: Ycara H.B. © This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

ORCID iD:
Ycara H.B.

<https://orcid.org/0000-0003-3997-1579>